Behoefteonderzoek ouders Zomerschool

Rapport
Stichting Katholiek Primair Onderwijs Roosendaal

BMC
januari 2013
D. Oxener MSc MBA
drs. T.J.M. Lansu
Projectnummer: 349141
Correspondentienummer: ON-1001-61175

INHOUD

Hoofdstuk 1 ..... **Kader van het onderzoek 3**
1.1 Onderzoeksvraag en aanpak 3
1.2 Kenmerken van de respondenten 3
1.3 Leeswijzer 4
Hoofdstuk 2 ..... **Waardering Zomerschool 5**
2.1 De respondenten 5
2.2 Resultaten op hoofdlijnen 5
2.3 Verdieping focusgroep 8
Hoofdstuk 3 ..... **Motivatie en beweegredenen 9**
3.1 De respondenten 9
3.2 Resultaten op hoofdlijnen 9
3.3 Verdieping focusgroep 11
Hoofdstuk 4 ..... **Wensen en behoeften 1**
4.1 De respondenten 12
4.2 Resultaten op hoofdlijnen 12
4.3 Verdieping focusgroep 13
Hoofdstuk 5 ..... **Conclusies en aanbevelingen 1**
5.1 Conclusie: met vertrouwen de toekomst tegemoet 14
5.2 Aanbevelingen: verbeterpunten op het gebied van communicatie, beeldvorming en maatwerk 14

bijlage 1 ..... **digitale vragenlijst 1**
Bijlage 2 ..... **resultaten vragenlijst 1**

1
Kader van het onderzoek

1.1 Onderzoeksvraag en aanpak

Dit onderzoek draagt bij aan de besluitvorming van het college van bestuur (CvB) van Stichting KPO Roosendaal over de continuering van de Zomerschool na het schooljaar 2012-2013. Met de resultaten van dit onderzoek geven we inzicht in:

- de waardering van ouders/verzorgers met kinderen die de Zomerschool in de afgelopen drie schooljaren hebben bezocht;
- de motivatie en beweegredenen van deze ouders/verzorgers voor deelname aan de Zomerschool;
- de wensen en behoeften voor de Zomerschool in de toekomst.

Een digitale vragenlijst (zie bijlage 1) is verspreid onder ouders/verzorgers van zeven basisscholen. Deze groep bestrijkt daarmee niet alleen ouders/verzorgers van kinderen die al aan de Zomerschool hebben deelgenomen, maar alle kinderen die daarvoor in aanmerking komen. In deze rapportage vullen we de bevindingen van de digitale vragenlijst aan met inzichten die ouders hebben gegeven in een focusgroep op 11 december 2012. Vragen die tijdens deze bijeenkomst centraal hebben gestaan zijn:

- Herkennen jullie de resultaten uit het behoefteonderzoek?
- Hebben jullie hier verklaringen voor?
- Hoe zien jullie de Zomerschool in de toekomst? Welke verbeterpunten zijn er (denk aan: organisatie, communicatie, onderwijs et cetera)?

Ouders beslissen of ze hun kind(eren) aan de Zomerschool laten deelnemen en zijn daarom de doelgroep van het onderzoek. Zij laten hun beslissing waarschijnlijk mede leiden door de wensen van hun kind(eren). Afgesproken is om kinderen niet als respondent bij het onderzoek te betrekken, omdat het zeer de vraag is of enquêtering van hen voor het onderzoek zinvolle informatie kan en zal opleveren. Om de mening en de wensen van kinderen toch in het onderzoek te betrekken is de ouders in de begeleidende brief nadrukkelijk verzocht de wensen en behoeften van hun kinderen mee te nemen in de beantwoording van de vragen. Tijdens de focusgroep wisten ouders ook duidelijk te benoemen welke reacties de Zomerschool bij hun kinderen oproept.

1.2 Kenmerken van de respondenten

Van de 639 ouders/verzorgers die een mail hebben ontvangen, hebben er 227 de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 35,5%. Deze respons is goed te noemen voor een behoefteonderzoek als dit.

De verdeling over de scholen is als volgt:

	Uitgezet	Terug	Respons
Saffier	86	26	30.2%
Cortendijck	29	10	34.5%
Watermolen	35	13	37.1%
Vondel	197	56	28.4%
Talent	55	21	38.2%
Klaverweide	138	56	40.6%
Stappen	99	45	45.5%
Totaal	**639**	**227**	**35.5%**

Figuur 1.1 Responsaantallen- en percentages van de zeven basisscholen

Eén van de bovenstaande scholen heeft nog niet eerder meegedaan aan de Zomerschool: RK Basisschool De Stappen. Bij de interpretatie van de resultaten houden we rekening met dit gegeven.

In onderstaande tabel zijn de percentages opgenomen van de ouders/verzorgers die in 2010, 2011 en 2012 hebben deelgenomen aan de Zomerschool en de vragenlijst hebben ingevuld:

Zomer	Respons aantal/percentage	Totaal aantal leerlingen deelgenomen
2010	33	170
2011	30	140
2012	44	140

Figuur 1.2 Responsaantallen- en percentages van deelnemers 2010, 2011 en 2012

Opvallend is dat 41% van de respondenten voor deze enquête niet op de hoogte was van het bestaan van de Zomerschool. Naast dat enkele scholen nog niet hebben deelgenomen geven de ouders in de focusgroep aan dat er een groot verschil lijkt te zijn in het enthousiasme dat scholen en leerkrachten hebben voor
de Zomerschool.

1.3 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken gaan we achtereenvolgens in op:

- de waardering van ouders/verzorgers;
- de motivatie/beweegredenen;
- de wensen en behoeften voor de toekomst.

In ieder hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste resultaten. Daarnaast gaan we in op de belangrijkste uitkomsten van de betekenisgeving in de focusgroep. In het laatste hoofdstuk worden aanbevelingen voor de toekomst van de Zomerschool beschreven.

2
Waardering Zomerschool

2.1 De respondenten

Van de 227 respondenten heeft 20% van de kinderen al één of meerdere keren aan de Zomerschool deelgenomen. Een groep van 46 ouders/verzorgers heeft daarmee zijn mening gegeven over de Zomerschool in het verleden. Gezien de beperkte omvang van deze groep dienen de resultaten in dit hoofdstuk voorzichtig geïnterpreteerd te worden. Van de 46 'deelnemers' heeft 49% één kind op de Zomerschool gehad, 43% twee kinderen en 8% drie kinderen. In de focusgroep zitten vijf ouders die eerder één of twee kinderen op de Zomerschool hebben gehad.

2.2 Resultaten op hoofdlijnen

Algemeen oordeel positief
Het algemene oordeel over de Zomerschool is positief. Van de 46 respondenten geeft ruim de helft (61%) een rapportcijfer 8 of hoger.

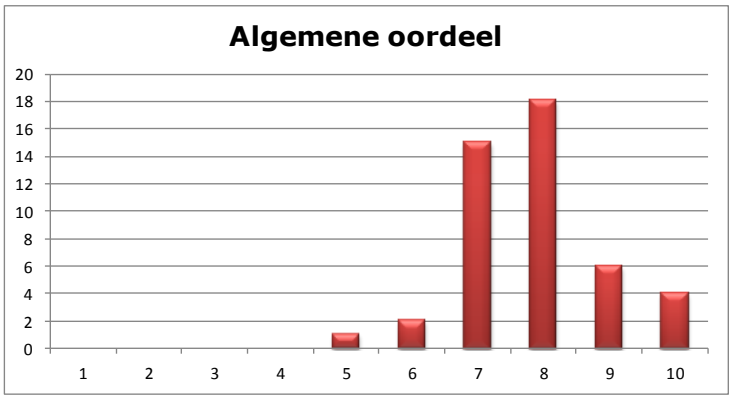

Figuur 2.1 Algemene oordeel (n = 46; gemiddelde = 7,83)

In bijlage 2 is een tabel opgenomen van rapportcijfers, waarbij ook de gemiddelden en de standaardafwijking worden weergegeven. Deze tabel toont aan dat de verschillen tussen de (deel)scores niet significant zijn. Toch geven we hieronder een overzicht van de meest opvallende scores.

Goede scores op specifieke onderwerpen
Over de specifieke onderwerpen zijn ouders/verzorgers over het algemeen tevreden. Van de tien onderwerpen scoren het plezier van de kinderen, de periode waarin de Zomerschool plaatsvindt en de schooltijden gemiddeld het hoogst.

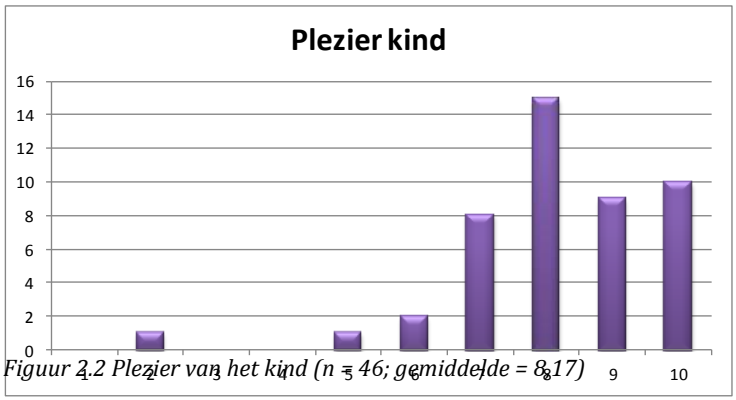

Figuur 2.2 Plezier van het kind (n = 46; gemiddelde = 8,17)

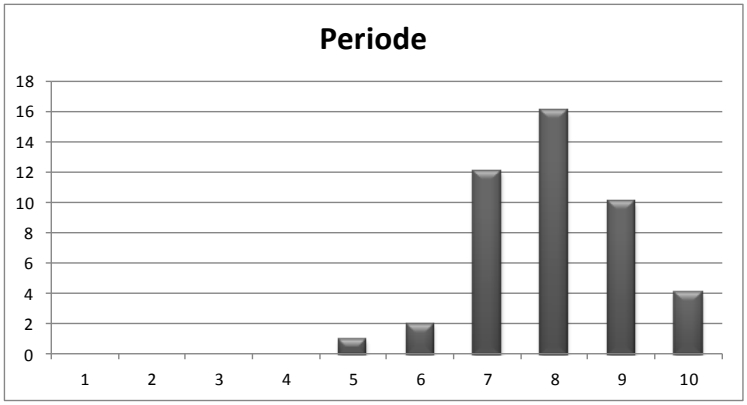

Figuur 2.3 Periode (n = 45; gemiddelde = 7,98)

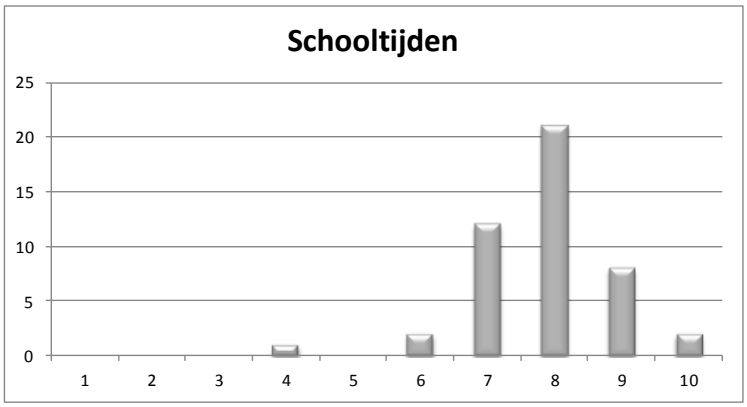

Figuur 2.5 Schooltijden (n = 46; gemiddelde = 7,83)

Hoewel men over het algemeen positief is over de warme maaltijd, zien we dat een aantal ouders/verzorgers een 3 of een 4 geven.

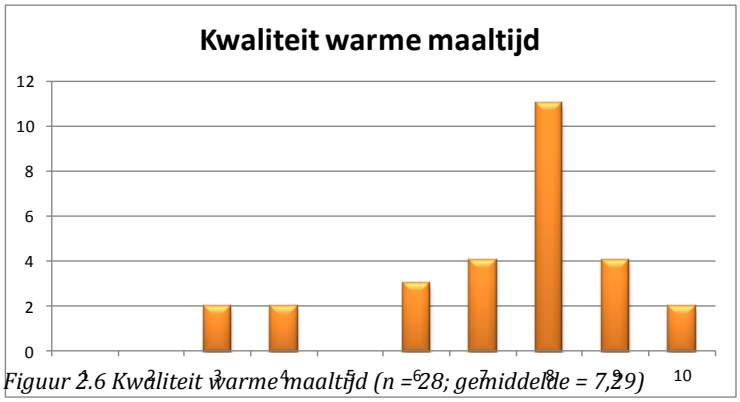

Figuur 2.6 Kwaliteit warme maaltijd (n = 28; gemiddelde = 7,29)

Een reden die ouders opgeven voor een onvoldoende score op dit punt is dat het niet praktisch is wanneer het kind op de Zomerschool warm eet en in het gezin 's avonds ook. Daarnaast vinden ouders het ook onnodig dat de kinderen op school warm eten: kinderen lusten ook prima een boterham die de ouders 's ochtends thuis voor hen smeren.

Voor de volgende twee onderwerpen zien we gemiddeld gezien de laagste scores:

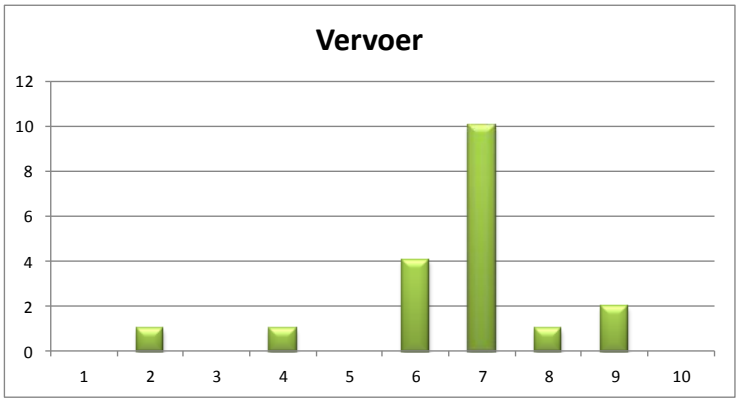

Figuur 2.7 Vervoer tijdens de Zomerschool (n = 19; gemiddelde = 6,63)

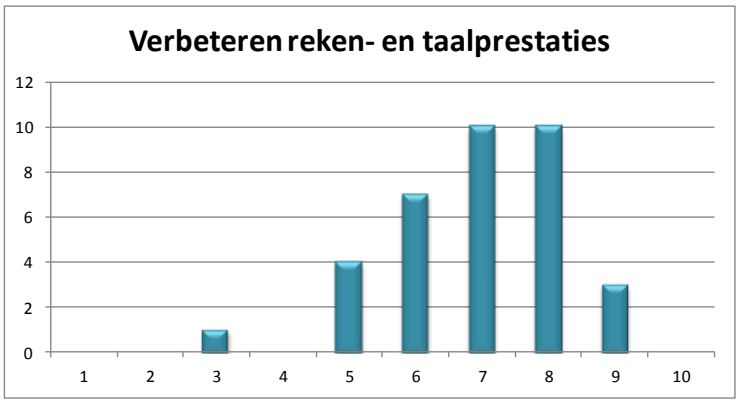

Figuur 2.8 Verbeteren van de taal-en rekenprestaties (n = 35; gemiddelde = 6,91)

Een reactie die ouders geven op het onderwijs is dat ze onvoldoende zicht hebben op het onderwijskundige aspect, maar toch denken ze dat het aanbod uitdagender georganiseerd kan worden. Ze weten niet zeker of de Zomerschool verbeteringen oplevert, bijvoorbeeld wat rekenen betreft.

2.3 Verdieping focusgroep

Het positieve oordeel over de Zomerschool komt voort uit het gevarieerde aanbod en uit het enthousiasme van de kinderen. In de afgelopen jaren zijn er evaluaties uitgevoerd met betrekking tot de Zomerschool. Ouders geven in de focusgroep aan dat niet (altijd) duidelijk is wat er met deze uitkomsten is gedaan. Ouders laten weten dat er onderling nauwelijks wordt gesproken over de Zomerschool. De manier waarop leerkrachten in de klas praten over de Zomerschool heeft veel invloed op het enthousiasme van de kinderen en daarmee op het aanmeldgedrag van ouders.
'De Zomerschool leeft nu alleen bij de deelnemende KPO-scholen.' Op de andere scholen lijkt men onvoldoende op de hoogte te zijn van wat de Zomerschool precies inhoudt. De afstand die men moet afleggen naar de Zomerschool kan als negatief worden ervaren. Hoewel de warme maaltijden van goede kwaliteit waren, hebben niet alle kinderen dit zo ervaren. Eén ouder geeft aan dat het erg belangrijk is dat kinderen *zelf* willen.

3
Motivatie en beweegredenen

3.1 De respondenten

Ook voor dit hoofdstuk is het relevant om te vermelden dat een relatief kleine groep (20%) van alle respondenten de motivatie en beweegredenen heeft aangegeven voor deelname in het verleden. In de focusgroep hebben de ouders uitgebreid gesproken over de beweegredenen van kinderen en ouders.

3.2 Resultaten op hoofdlijnen

Van 232 respondenten geeft 14% aan van plan te zijn hun kind(eren) op te geven voor de Zomerschool 2012-2013. Een grote groep van 88 ouders weet het nog niet.
Dit betekent dat het belangrijk is om de motivatie en beweegredenen van ouders te kennen.

In onderstaande grafiek zien we de redenen die 45 ouders/verzorgers hebben aangegeven voor deelname aan de Zomerschool in het verleden.

Tabel 3.1 Redenen voor deelname aan de Zomerschool

Antwoord	Grafiek	Percentage	Aantal
Ik wilde niet dat mijn kind in de zomervakantie (een deel van) wat hij/zij geleerd heeft op rekengebied zou vergeten en misschien met achterstand aan het nieuwe schooljaar zou beginnen		20%	9
Ik wilde niet dat mijn kind in de zomervakantie (een deel van) wat hij/zij geleerd heeft op taalgebied zou vergeten en misschien met achterstand aan het nieuwe schooljaar zou beginnen		16%	7
Ik wilde dat mijn kind het nieuwe schooljaar op rekengebied met een voorsprong zou beginnen		16%	7
Ik wilde dat mijn kind het nieuwe schooljaar op taalgebied met een voorsprong zou beginnen		16%	7
Ik wilde bij mijn kind een leerachterstand op rekengebied verminderen		22%	10
Ik wilde bij mijn kind een leerachterstand op taalgebied verminderen		13%	6
Ik wilde dat de overgang naar het voortgezet onderwijs voor mijn kind makkelijker zou zijn		2%	1
Ik wilde mijn kind laten kennismaken met vakken die normaal niet gegeven worden, namelijk (vul vak of vakken in)		36%	16
Ik had behoefte aan opvang van mijn kind tijdens de zomervakantie		11%	5
Anders, namelijk		51%	23
	Totaal antwoorden		**45**

Aan de ouders die meerdere redenen hebben aangekruist is gevraagd een prioritering aan te brengen. Vervolgens is deze prioritering gebruikt bij het berekenen van een ranking (aantal gegeven antwoorden bij een bepaalde prioriteit *maal* de wegingsfactor voor die prioriteit):

*Tabel 3.2 Ranking van totaalscores per variabele (wegingsfactor belangrijkheid * aantal antwoorden)*

Reden	Ranking	Punten
Anders	1	210.00
Kennismaken vakken	2	148.00
Achterstand rekengebied	3	72.00
Behoefte opvang	4	64.00
Vergeten rekengebied	5	58.00
Vergeten taalgebied	6	53.00
Voorsprong taalgebied	7	52.00
Achterstand taalgebied	8	51.00
Voorsprong rekengebied	9	35.00
Overgang VO	10	10.00

Binnen de categorie 'Anders' zijn de meestgegeven antwoorden:

- de vakken die de Zomerschool kan bieden: techniek, Engels en in mindere mate Frans;
- dat de kinderen zelf graag wilden.

Beweegreden om deel te nemen aan de Zomerschool in de toekomst zijn:

Tabel 3.3 Beweegredenen deelname Zomerschool in de toekomst

Antwoord	Grafiek	Percentage	Aantal
Ik wil niet dat mijn kind in de zomervakantie (een deel van) wat hij/zij geleerd heeft op rekengebied zal vergeten en misschien met achterstand aan het nieuwe schooljaar zal beginnen		28%	21
Ik wil niet dat mijn kind in de zomervakantie (een deel van) wat hij/zij geleerd heeft op taalgebied zal vergeten en misschien met achterstand aan het nieuwe schooljaar zal beginnen		29%	22
Ik wil dat mijn kind op rekengebied met een voorsprong aan het nieuwe schooljaar zal beginnen		12%	9
Ik wil dat mijn kind op taalgebied met een voorsprong aan het nieuwe schooljaar zal beginnen		12%	9
Als mijn kind tijdens het schooljaar een achterstand oploopt op rekengebied, dan wil ik die achter-stand verminderen of wegwerken		19%	14
Als mijn kind tijdens het schooljaar een achterstand oploopt op taalgebied, dan wil ik die achter-stand verminderen of wegwerken		24%	18
Ik wil dat de overgang naar het voortgezet onderwijs voor mijn kind makkelijker zal zijn		29%	22
Ik wil mijn kind laten kennismaken met vakken die normaal niet gegeven worden, namelijk (vul vak of vakken in)		17%	13
Ik heb behoefte aan opvang van mijn kind tijdens de zomervakantie		16%	12
Anders, namelijk		29%	22
	Totaal antwoorden		**75**

Van de 232 respondenten geeft 48% aan geen gebruik te willen maken van de Zomerschool in de zomer van 2013. De belangrijkste reden hiervoor is dat de kinderen de vakantierust goed kunnen gebruiken. Reacties die we vaak teruglezen zijn 'Vakantie is vakantie' en 'Ze moeten al zo veel'. Daarnaast brengen ouders naar voren dat:

- kinderen zelf niet willen;
- er geen urgentie is omdat de leerprestaties voldoende zijn;
- men er nog te weinig voordelen van ziet.

3.3 Verdieping focusgroep

Er lijken verschillen te zijn in hoe ouders en leerkrachten aankijken tegen het naar school gaan in de zomer. In de focusgroep wordt bevestigd dat veel ouders vakantie zien als vakantie en hun kinderen daarom vrije tijd gunnen.
Volgens één ouder is het woord Zomer*school* mogelijk van invloed op de beeldvorming bij ouders dat het 'te serieus' is voor een vakantiebesteding. De voornaamste beweegreden om kinderen toch te laten gaan is dat de kinderen zelf enthousiast zijn. Dit lijkt vooral te komen doordat het aanbod juist duidelijk verschilt van het reguliere onderwijsaanbod: nieuwe vakken worden op een creatieve en gevarieerde manier (onder andere buiten en binnen de school) aangeboden.
Eén ouder heeft zijn kinderen gevraagd naar wat ze zo leuk vinden aan de Zomerschool; het gaat dan vooral om de nieuwe vakken waarbij ze proefjes mogen doen. Een andere ouder geeft aan dat 'vertrouwdheid' bij haar kind een belangrijke succesfactor is. Het gaat dan bijvoorbeeld over het al kennen van de andere kinderen of het feit dat er een bekende juf voor de groep staat. Ook vindt deze ouder het 'zielig' wanneer kinderen van hun ouders naar de Zomerschool moeten omdat prestaties onder de maat zijn.
Het is de vraag 'of je met de Zomerschool de kinderen met een achterstand te pakken hebt'. De focusgroep geeft overigens aan dat het geen probleem is wanneer dit niet het geval is. Naast dat er iets geleerd wordt op de Zomerschool verwacht men dat het vooral ook ontspannend en leuk is. Dat 48% van de ouders aangeeft nog te twijfelen over deelname in 2013 kan simpelweg te maken hebben met het keuzemoment, dat vaak in het voorjaar plaatsvindt. De informatieavonden en (in het komend jaar) toneelstukjes moeten voldoende informatie geven om een keuze te maken.

4
Wensen en behoeften

4.1 De respondenten

De vragen rondom wensen en behoeften zijn telkens door een grote groep ouders/verzorgers ingevuld.

4.2 Resultaten op hoofdlijnen

Ouders is gevraagd naar specifieke wensen en behoeften (zie bijlage 2). De wensen en behoeften van ouders die hun kind al eens op de Zomerschool hebben gehad liggen vooral op het gebied van:

- de geschiktheid van de Zomerschool voor alle groepen (78% mee eens);
- meer accent op het verbeteren van taal- en rekenprestaties (54% mee eens);
- de organisatie van de Zomerschool op één centrale plek (50% mee eens).

Van de ouders die hun kind niet eerder naar de Zomerschool hebben gestuurd is de top drie:

- de geschiktheid van de Zomerschool voor alle groepen (64% mee eens).
- de Zomerschool moet gericht zijn op de specifieke onderwijsbehoeften en leerachterstanden van individuele kinderen (50% mee eens).
- de Zomerschool moet vooral gericht zijn op vakken die normaal niet gegeven worden (44% mee eens).

Ouders van kinderen die al eerder hebben deelgenomen hebben de minste behoefte aan:

- de kinderen drie weken naar de Zomerschool doen (80% mee oneens);
- een Zomerschool die vooral geschikt is voor jonge kinderen van groep 1 tot en met groep 4 (80% mee oneens);
- een Zomerschool die twee weken achter elkaar aan het einde van de zomervakantie is (71% mee oneens);
- langere openingstijden, namelijk tot half vijf in plaats van half drie ´s middags (71% mee oneens);
- een Zomerschool die minder gericht is op meer leren en meer op het op een prettige manier vermaken van de kinderen (71% mee oneens).

De groep ouders die hun kind niet eerder op de Zomerschool hebben gehad hebben de minste behoefte aan:

- de kinderen drie weken naar de Zomerschool doen (69% mee oneens);
- een Zomerschool die vooral geschikt is voor jonge kinderen van groep 1 tot en met groep 4 (64% mee oneens);
- langere openingstijden, namelijk tot half vijf in plaats van half drie ´s middags (55% mee oneens).

De voornaamste wensen en tips die ouders/verzorgers naar voren brengen zijn:

- communicatie met ouders en leerlingen, bijvoorbeeld over de doelstellingen van de Zomerschool en een duidelijk lesrooster;
- een combinatie van leren en ontspanning (speelse, afwisselende en sportieve werkvormen);
- individuele aandacht: stem af op specifieke behoeften van de leerling;
- Aandacht voor actualiteiten, breuken, nieuwe vakken/andere talen;
- inzet gastdocenten uit andere beroepsgroepen, zie bijvoorbeeld: *http://www.imcweekendschool.nl/;*
- zorgen voor een niet te strak schema voor leerkrachten en leerlingen.

4.3 Verdieping focusgroep

De ouders van de focusgroep bevestigen enkele hierboven genoemde wensen:

- een duidelijke communicatie over het hoe en waarom van de Zomerschool;
- terugkoppeling naar ouders, bijvoorbeeld na een tevredenheids-/behoeftenonderzoek of het individuele portfolio van de leerlingen;
- een duidelijk programma voor de twee weken;
- duidelijke afspraken over het vervoer van en naar de Zomerschool.

Tips en suggesties die door de focusgroep worden meegegeven:

- Het succes van rekenen hangt sterk af van de manier waarop het aangeboden wordt: zorg voor gevarieerde, aantrekkelijke werkvormen.
- Ga terug naar de broodmaaltijd en zorg hierbinnen voor variatie.

5
Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie: met vertrouwen de toekomst tegemoet

De resultaten van de vragenlijst en de focusgroep steunen een continuering van de Zomerschool in de toekomst. Ouders en kinderen zijn in belangrijke mate tevreden. De Zomerschool biedt gelegenheid voor onderwijstijdverlenging en extra aandacht voor het primaire proces, waarin (zomerschool)leerkrachten hun eigen lessen ontwerpen. Dit merken ouders vooral door het onderscheidende aanbod en het plezier dat kinderen aan de Zomerschool beleven.
Tegelijkertijd komen uit dit onderzoek enkele belangrijke verbeterpunten naar voren. In de volgende paragraaf geven we onze aanbevelingen.

5.2 Aanbevelingen: verbeterpunten op het gebied van communicatie, beeldvorming en maatwerk

De afgelopen jaren is de animo voor de Zomerschool licht afgenomen, zo wordt geconstateerd in de focusgroep. Om de kwaliteit ook in de toekomst te kunnen waarborgen zijn enerzijds voldoende leerlingen en leerkrachten nodig en is het anderzijds van belang om in te spelen op individuele behoeften van leerlingen en ouders. Het gaat hier niet alleen om het inhoudelijke onderwijsaanbod, maar ook om randvoorwaarden in de organisatie en communicatie.

5.2.1 Heldere en tijdige communicatie met belangrijke rol voor de leerkracht

Zorg voor een heldere boodschap over het hoe en waarom van de Zomerschool. De rol van leerkrachten is cruciaal: zij weten welke individuele leerbehoeften het kind heeft en kunnen ouders enthousiasmeren voor/adviseren over deelname aan de Zomerschool. Ouders verwachten dat zij geïnformeerd worden over het portfolio, vooraf en achteraf.

5.2.2 Maatwerk: kwaliteit boven kwantiteit

Ondersteun Zomerschoolleerkrachten, zodat ze nog gerichter kunnen inspelen op verschillen tussen leerlingen. Leerlingen hebben verschillende behoeften op taal- en rekengebied. Door beter aan te sluiten bij de behoeften van de leerlingen (op taal- en rekengebied) worden ook leervorderingen zichtbaar. Communiceer die met de ouders. Onderscheidende en uitdagende werkvormen ten opzichte van het reguliere lesaanbod zijn belangrijk. Ontwikkelen van deze leerkrachtvaardigheden heeft een spin-offeffect binnen het reguliere primaire proces.

5.2.3 Attractief aanbod Zomerschool

Zorg ervoor dat in de ochtenden – nog meer dan voorheen – expliciet gericht wordt op de basisvakken met behulp van niet-alledaagse inhouden en interactieve, aantrekkelijke werkvormen. In de middagen kan dan worden

gericht op een alternatief aanbod, zoals techniek, social media, ontdekkend leren, vreemde talen, creatieve vakken en/of excursies in de omgeving.

Evaluatie van de Zomerschool
Zorg ervoor dat evaluaties van de Zomerschool zichtbaar worden teruggekoppeld naar de ouders. Ze merken dan dat hun mening serieus wordt genomen.

Organisatie
Gebruik het enthousiasme van met name de jonge leerkrachten in de organisatie. Geef hun een nadrukkelijke rol in het promoten van de Zomerschool bij andere leerkrachten en ouders en in de organisatie van activiteiten.